

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Matris Teresæ, De lesv Fvndatricis Monasteriorvm Monialivm & Fr. Carmelitarum discalciatorum ex prima regula

Ribera, Francisco de

Moguntiaë, 1603

Cap. XI. In quo tractatur vnde proueniat defectus, quod Deus non diligitur,
& incipit per comparisonem quatuor graduum orationis, & de primo
tractat, qui est pro incipientibus & illis qui in ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-43365

In hoc rogo suam Reuerentiam, vt id à Domino petat, quia nouit, quæ nam sim; maiori cum euidencia, quàm mihi hic licitum & permissum est referre.

CAP. XI.

In quo tractatur vnde proueniat defectus, quod Deus non diligitur, & incipit per comparationem quatuor graduum orationis, & de primo tractat, qui est pro incipientibus & illis qui in oratione gustum non habent.

LOquendo modò de illis, qui amare incipiunt, non mihi videtur illorum statum esse alium, quam quod determinant, eius orationis viam sequi, qui eos in tantum amat: & est hæc dignitas tanta, vt ex ea magnus sentiatur gustus de ea tantummodo cogitando; timor enim statim discedit; & sic in primo illo impedimento orationi contrario procedunt vt debent. O Domine animæ meæ, summum meum bonum, ob quam causam noluisti, vt resoluendo sese anima ad te amandum, & faciendo quicquid potest, omnia relinquendo, vt melius in tuo quiescat amore, non statim gustet quo amorem illum perfectum habeat? Dixi malè, dicere debebam, me scilicet dolere (ob quam causam non volumus nos postquam omnis defectus ex nobis prouenit) si non habemus statim tantam dignitatem; cum qui eò peruenit, vt istum Dei amorem possidet perfectè, secum habeat omnia bona?

Sumus admodum tardi & pigri in nosmetipsos Deo offerendo, nihilominus nullo modo vult Deus vt tanto fruamur bono, nisi resolutè nos ipsos disponere velimus. Nihil in hoc mundo cum tanto bono comparari potest, verum si quantum in nobis est faceremus à terrenis nos separando, nostraq; in cœlis esset conuersatio, sine dubio, breui temporis spacio, nobis bonum illud daretur, disponendo nos vt multi sancti fecerunt. Persuademus nobis, quod nosmetipsos totaliter Deo vouemus, & in veritate illi tantum fructum & prouentus damus: retinendo nobis dominium & possessionem. Deliberamus esse pauperes, quod magni est meriti, sed sæpius timemus, ne quid nobis desit. Non tantum, quod necessarium est quærimus, sed etiam quod superfluum est. Amicos molestamus, vt nobis aliquid tribuant; & nosmetipsos in maiori quandoque constituimus periculo, (timendo ne nobis aliquid desit,) quam eramus, cum omnia possidebamus. Videtur præterea quod honores contempnimus cum facti sumus religiosi, vel quando vitam spiritualem agere incepimus, sequendo statum perfectiorem; & si in minimo aliquid fit contra honorem, siue nostram reputationem, statim obliuiscimur nos Deo id totum vouisse quod habemus; & repetere volumus, & ex eius manibus eripere, posteaquam nostram voluntatem in eius voluntate constituimus: idem fit in omnibus alijs. Pulcher sanè modus amandi Deum, cum velimus nostras nobis

bis

bis referuare affectiones, & nostra desideria nullo modo derelinquere; & simul possidere spirituales consolationes. Conuenire minime possunt hæ qualitates contrariæ: & quia totaliter Deo nosmetipsos non offerimus, hinc fit vt The-saurus iste nobis non concedatur, verum perse-uerando, Deus seipsum nemini negat, & paulatim disponitur ad obtinendum victoriam. Sed in principio multa homini Diabolus proponit, vt ad effectum non perducatur; nouit enim damnum perdendo non solum illam animam, sed etiam alias, si ad summam perfectionem peruenerit: quia talis anima non sola ad cælum peruenit, sed secum deducet, vt bonus Capitaneus alias quas instruxit. Hinc fit quod malignus ille, homini tot difficultates & pericula proponit; & ideo animum magnanimum habere debemus ne retrorsum gradiamur. Loquendo igitur de illorum principio qui iam determinauerunt illud assequi bonum, dico omnem difficultatem consistere in principio, vt laborando fructum faciant. In alijs orationis gradibus anima magis delectatur, sed primi, medij & vltimi secum maiorem adferunt molestiam, licet differetem, quia cum iter illorum sit illud, per quod Christus iuit; sequi ipsum oportet, si alioqui perire nolint. Molestiæ sanè benedictæ posteaquam etiam in hoc mundo abundanter remunerantur. Necessè est vt vtar aliquibus comparationib⁹ quamuis eas fugere velim cum mulier sim, & potius simpliciter scribere, sicuti mihi iniun-

ctum est: sed lingua ista spiritus est tam difficilis illis, qui docti non sunt, sicuti ego sum, vt necesse sit aliquem inuenire modum ad declarandum, quod referre debeo, quamuis facilè etiam fieri poterit, vt neque comparationes sint ad propositum, nihilominus sua Reuerentia inde recreationem accipiet tantam meam videndo rusticitatem. Comparationem quam referam legisse me alibi videor, vel saltem audiuisse; sed non recordor vbinam, cum paruum habeam memoriã, nihilominus mihi inseruiet, vt quod dicere intendo proferam, & est istud. Qui vult incipere vt nobilissimũ illum acquirat thesaurum, debet sibi persuadere qualiter hortũ quẽdam ingreditur, in quo terra est sterilis: estque herbis pessimis plenus, in quo tamẽ debet Deus delectari, & suas habere delicias. Deus euellit zizania & bonas plantat herbas. Nunc verò tibi persuadeas Deum hoc fecisse, quando anima tua est determinata mentales facere orationes, quasque iam in vsu habet; & adiuuante Deo procurare debet (sicuti bonus hortulanus) maxima cum diligentia vt plantæ istæ crescant, eas irrigando ne perdantur; sed flores producant, & suauem odorem emittant, qui Deo delicias præstent, & hoc modo inde delectationem accipiet. Videamus nunc quibus medijs illas irrigare possimus, quò sciamus quid nobis faciendum sit: & vtrum labor vtilitatem superat, & quousque durat. Videtur mihi quod plantæ quatuor modis adaquari possint. Primò hauritur ex puteo

teo aqua non sine nostro labore manuum nostrarum. Secundò per instrumentum quoddam ad hauriendum minori cum difficultate accommodatum, & maiori cū quantitate. Tertiò cum per quendam canalem ex riuulo ad terram aqua decurrit, & eo modo abundantius & multo melius terra irrigatur, sed neque necesse est vt saepius irrigetur, & hoc modo minor erit hortulani labor. Vltimò abundantissima irrigatur pluuia, qua Deus sine aliquo nostro labore terram & plantas irrigat; & est modus iste sine aliqua comparatione omnium optimus. Nunc verò hortum conseruare debemus per aliquem istorum modorum, quia sine aqua proculdubio perdetur. Hoc ad meum facit propositum, & per hanc similitudinem, meo quidem iudicio declarare aliquid poterimus: quod ad quatuor illos orationis modos spectat, in quibus Dominus ex sua singulari bonitate animam meam aliquoties constituit, faciat Deus per suam gratiam, vt aliqua cum vtilitate referre possim, quo iuuentur, qui iusserūt, vt hec scriberem: & quaedam persona in quatuor mensibus melius profecit, quàm ego in decem & septem annis, & sic omnibus istis quatuor modis sine suo labore hortum irrigat, licet vltima aqua illi non nisi guttatim adhuc detur, sed ita progreditur, vt breui in ipsa fauente Deo, omnino mundabitur, gustumque sentiet spiritualem, ita quòd mundi huius oblectamenta ipsi planè videantur stulta. Qui verò sese incipiunt dare orationi, sunt si-

miles illis qui hauriunt aquam ex puteo, idque non sine magno labore manuum, ut dixi, qui dum defatigantur, eorumque vires sint dispersæ; ut denuò eas colligant, molestiam sentiunt. Conuenit ut assuescant tempus dare orationi, utque non curent quo minus stando in solitudine vitam transactam meditentur. In principio pœnam sentiunt, quia singula intelligere non possunt, propter peccata dolent, & postquam sunt resoluti, ut Deo seruiant, tunc verè pœnitent, debentque tum vitam Christi meditari, & in eo defatigando intellectum, possunt sibi Dei fauorem acquirere, sine quo nihil possunt: & sic aqua ex puteo hauritur, faxit Deus, ut tibi sit, ad minus per nos non stet, quin ad hauriendum eamus; ut flores irrigentur, & ita bonus est Dominus: ut casu quo puteus sit siccus, & nos quod in nobis est facimus, hortulanus noster etiam sine aqua flores virtutum conseruabit, augebitque & crescent. Aquam in hoc loco lacrymas intelligo, quæ si non fuerint, deuotionis teneritudo illorum locum supplebit. Sed quid faciet qui multis diebus non nisi siccitatem experitur, disgustum & tædium, ita ut parum inde affici videatur, ut aquam illam lacrymarum ex puteo hauriat, persuadendo sibi rem parum gratam facere, minusque suum ministerium Domino acceptum fore, & consideraret in toto laborem hucusque factum perdere, nec non præmium quod ex labore sperat situlam sæpe sæpius ex puteo sine aqua attrahendo, ita ut neq; brachia ele-

ele-

eleuare possit aliquoties, sed neq; aliquam bonā cogitationem habere? quia per aquam quæ ex puteo hauritur intelligimus nos per intellectū discurrendo operari: Quid hic faciet hortulanus? Non aliud quam vt gaudeat & cognoscat fauorem, quo factus est dignus, qui in horto tāti Imperatoris laborat, & sciat ipsum fore contentum, laudet illum, & roget vt dignetur confidenter secum & cum securitate tractare, & tempus retributionis veniet, & orationem non intermittat, etiamsi siccitas illa lacrymarum per totam suam vitā duraret. Non timeat quod frustra laborabit, bonus est enim Dominus, quia defatigationis præmia manent, & ego multis annis eiusmodi habui siccitatem, & quando vnicā solummodo aquæ guttam ex illo puteo hauriebam, mihi persuadebam magnum me recepisse fauorem. Scio quod magnæ sint molestiæ & meo quidem iudicio, maior requiritur animi constantia quam in rebus mundanis; attamen clarè vidi, quod Deus nihil relinquit irremuneratum etiā in hac vita, sum eius opinionis quod Deus in principio velit, vt aliquoties pœnam & tentationes sentiamus, quales solent euenire illis qui inuicem amant, vt sciant, si calicem bibere possint: eosque vt crucem portare possint adiuuat, antequam velit illis eiusmodi preciosum thesaurum concedere, atque pro nostra maiori vtilitate nos vult per eiusmodi viam deducere; vt intelligamus quod parum possumus, gratiæ enim quas postea tribuit tanti sunt pre-

tij, vt velit nos per experientiam prius nostram cognoscere miseriam, ne nobis quod Lucifero contigit, eueniat. Et quid facis ô Domine, quod non sit ad maius animæ bonum, vt cognoscat quod tua sit, quo in manu tua seipsam cōstituat, tibi inseruiat, teque sequatur quocunq; iueris etiam in ipsa crucis morte, ne tuam Maiestatem eam portantem solam relinquat? qui seipsum ita resolutum esse cognoscit, non est quod timeat. Spirituales rationem non habent vt affligantur, cū sint in tam eminenti gradu cōstituti: cum velint inter se solos cum Deo solo tractare, & omnia mundi delectamenta derelinquere.

Magnum nobis præstat fauorem si contentamur secum in horto manere, cuius ipse est Dominus, quia certum est, quod nobiscum sit, quodque velit vt plantæ crescant, & vires aliquibus aquam in isto puteo administrando, alijs verò minime. Sed quid hoc ad me? fac tu Domine quicquid vis, modo tuam non offendam Maiestatem, virtutesque non perdantur, si quas mihi per infinitam tuam bonitatem dedisti: pati volo Domine, posteaquam tu etiam passus sis, vt tua in me voluntas adimpleatur: & non patiaris tuum dari amorem illis, qui tibi inseruiūt vt gustent. Est notatu dignum, idque dico quia per experientiam loquor & scio, quod anima quæ incipit per viam orationis mentalis procedere, cum firma deliberatione: & in animo proponit, non multum se curare vt consoletur, eo quod illi defunt gustus & teneritudo; vel quia
Domi-

Dominus illa concedit, eiusmodi anima dico, maiorem itineris partem absoluit, & sperat quod non deficiet, licet quandoque impingat, quia incepit supra firmum ædificare fundamentum. Itaque amor Dei in eo non consistit in habere lacrymas, vel gustum, vel cordis teneritudinem; quæ nos maximè quærimus, & in illis consolamur: sed bene consistit in seruiendo Deo in iustitia, animi fortitudine & in humilitate. Habere gustum potius iudico, quod sit magis à Deo recipere, quam Maieitati suæ dare. Pro muliercula prout ego sum debilis & minoris fortitudinis conuenire videtur, sicut mecum modo facit Deus amorem mihi demonstrando, vt aliquam possim sufferre defatigationem & molestiam, ideo placuit Deo eam mihi concedere. Sed quod Dei ministri doctissimi & perspicacissimi tanti faciunt sicuti video, quando Deus ipsis deuotionem sensibilem non concedit, graue mihi est dum hoc audio. Non dico ego, quod non acceptant, quando Dominus illis mittit, sed non multum curant: quia tunc sua Maieestas videt quid conueniat, sed quando non habent, ideo non molestantur; quia pro tunc sciunt non fore necessarium, postquam eis Deus non concedit: cum sibimetipsis dominantur. Sciunt quod secus faciendo deficerent, & ego hoc probaui & vidi. Credunt esse imperfectionem, si cum spiritus libertate non procedunt, quodque sint debiles in consequendo. Hoc non dico, pro illis tantum qui incipiunt, quibus multum

multum conuenit; cum libertate spiritus & deliberatione incipere; sed etiam pro illis, qui ante multos annos incœperunt, & nunquam eò perueniunt: & id ideo prouenire credo, quia crucem à principio non amplectuntur. Solent tales remanere afflicti, persuadendo sibi ipsis quod nihil proficiunt, eo quod non possint per intellectum discurrendo operari, & sustinere non possunt, & forsitan tunc quando voluntas proficit & vigorem accipit, & non cognoscunt. Debemus cogitare quod Dominus ad ea non attendit in quibus nobis deficere videmur, cum non sit, nouit enim sua diuina Maiestas miseriam nostram, nostramque abiectiōem melius quam nosmetipsi nouimus; scit enim quod tales animæ aliud non desiderant, quam de Deo cogitare ipsumque diligere. Et hæc est determinatio, quam ipse omnino vult. Affligere verò animam tunc ad aliud non seruit, quam illam inquietam reddere & molestia afficere, ita ut illa, quæ erat inhabilis ad proficiendum per spacium vnius horæ, reddatur postea inhabilis per quatuor horas: quia multoties illa siccitas (secundum quod quandoque sum experta, & scio verum esse cum in eo multum laborauerim, nec non cum hominibus spiritualibus & expertis tractauerim) prouenit ex corporali indispositione, & in tantum miseri sumus, ut infelix & anima incarcerata fiat particeps miseriarum corporis & mutationum temporum: & sæpius mutationes humorum causant, ut sine eius

eius culpa anima nō possit operari quod vellet, sed vt omni modo patiatnr in illo statu & tempore; & qui vult illam cogere peius facit & diutius malum durat. Tunc verò conuenit vti discretione, vt cognoscatur si inde proueniat: & non opprimere miseram animam, sciant tunc quod sint infirmi, & ideo mutent orationis horam, & sãpius per aliquot dies durabit, transigant illud exilium vti melius possunt, quia tunc magna est animæ, quæ Deum amat tribulatio: dum videt se viuere in ista miseria, & non possit facere quod vellet, cum habeat sibi socium ita miserum prout est corpus. Dixi superius, quod conueniat vti discretionē, quia quandoq; Diabolus in causâ erit, & sic bonum est, ne semper orationem intermittat, quando sentit intellectus distractionem & turbationem. Sunt alia opera externa charitatis in quibus tunc occupari poterit, vel in legendo, licet quandoque ad legendum non erit disposita. In seruiatur tunc pro amore Dei corpori, vt alias animę in seruiat, habeat occupationes sanctas, cum bonis conseruando, vel ad campos se conferat secundū Confessariorum consilium. In omnibus experientia rerum est magistra, quæ nos docet, quid cuique conuenit: & in omnibus Deus seruitur, & eius iugum suaue est: & multum interest animam per vim non cogere, sed cum illa suauius procedere vt proficiat. Itaq; repetendo dico, quod neque propter siccitatem, neque propter inquietudinem, aut intellectus distractionem debet

bet quis se affligere vel expauescere : si alioqui velit spiritus libertatem acquirere, nec debet seipsum semper molestare : sed neque crucem expauescat, quia videbit quomodo etiam in ea portando iuuabit Dominus, idque cum magna animi satisfactione & lucro, quod ex omnibus haberi potest: quia iam videtur, si puteus non porrigit aquam, nos illam in situla imponere non possumus. Verum quidem est, quod, quin eam hauriamus quando ibi erit, negligere non debemus, quia illo modo vult Deus in nobis virtutes multiplicare.

CAP. XII.

In quo sequitur primus status, & dicit quousque nos per Dei gratiam per nosmetipsos peruenire possumus, & quàm magnum sit damnum, quando spiritum nostrum ad res supernaturales & extraordinarias extollere volumus.

QVOD in præcedenti capitulo significare volui, licet ad alia quædam sim digressa, meo quidem iudicio necessaria: & demonstrare quousque nos peruenire, & quomodo nosmetipsos ex parte iuuare possumus, inuestigando & cogitando id quod Dominus pro nobis pertulit, vnde ad compassionem mouemur, estque pœna illa suaui, & lacrymæ exinde profluentes, ex consideratione gloriæ quam expectamus dulces sunt, & ex amore quem erga nos Dominus habet: